

452°F

452°F Versión Año 01-07-2009
original Year
Original Año
version Urtea
Versió 1
original
Bertsio
originala

#01

orgnl-

Dirección Direction Direcció
Zuzendaritza
Pablo Barrio

Coordinación del
monográfico Monographic
coordination Coordinació del
monogràfic Monografikoaren
coordinazioa
Joan Ferrús

Consejo de redacción
Editorial board Consell
de redacció Erredakzio
Kontseilua
Noemí Acebo, Izaro Arroita,
Ibai Atutxa, Pablo Barrio,
Joan Ferrús, Ana García,
Inés Marcos, Paula Meiss,
Francisco Piñón, Jaume
C. Pons, Pau Vadell y Aina
Villalonga.

Comité científico Scientific
committee Comitè científic
Batzorde zientifikoa

Tomás Albaladejo, Iñaki
Aldekoa, Vicenç Altaíó,
Manuel Asensi, Ana Luisa
Baquero, Luis Beltrán, Josu
Bijuesca, Luis Alberto Blecua,
Túa Blesa, Pedro M. Cátedra,
Francisco Chico, Perfecto
Cuadrado, Joseba Gabilondo,
Germán Gullón, Jon Kortazar,
Manuel Martínez, Mara
Negrón, Rafael Núñez, Mari
Jose Olaziregi, Manel Ollé,
J. A. Pérez Bowie, J. M.
Pozuelo Yvancos, David Roas,
Rosa Romojaro, Mª Eugenia
Steinberg, Enric Sullà, Meri
Torras, Darío Villanueva.

Entidad editora Publishers
Entitat editora Argitaratzailea
Asociación Cultural 452ºF

Dirección electrónica Email
adress Correu electrònic
Helbide elektronikoa
revista@452f.com

Dirección postal Postal
address Direcció postal
Helbidea
Universitat Autònoma de
Barcelona. Edifici d'estudiants
–Edifici R-. Campus Bellaterra.
Barcelona. 08193

ISSN
2013-3294

Legal Legal
Licencia Reconocimiento-No
comercial-Sin obras derivadas
3.0 de Creative Commons

EDITORIAL es-

Todo editorial tiene un punto de impostura, puede incluso que en mayor grado cuando se trata del que presenta el primer número de una revista. De hecho, no puede negarse que la invocación a los placeres de la idea primeriza, un tanto ingenuos y bravucones, ejerce cierta seducción sobre quienes se proponen presentar una realidad que antes no estaba allí; aquellos que, como nosotros hoy, celebran con todo aquél que lo deseé el fruto de un esfuerzo y un entusiasmo continuos. Sin embargo, no queremos ahora hacer aquí un ejercicio de memoria ni embelesarnos con el recuerdo; lo que queremos es presentar nuestra más amable invitación a todo aquél que quiera ser partícipe de nuestro proyecto. Sin duda, ¿qué mejor invitación que la muestra de un primer objetivo logrado?

Antes de presentar a los verdaderos protagonistas de este primer número, creemos conveniente mencionar que desde la Asociación 452°F no hemos querido crear sólo una revista, sino una plataforma de comunicación entre estudiosos de la literatura, ya sean éstos doctores o investigadores en formación. Lamentablemente, el status quo de la investigación literaria excluye un gran número de estudiosos, especialmente si estos son noveles. Así pues, hemos querido conformar una revista que aúne los requisitos formales y de calidad que se requieren a cualquier tipo de comunicación pero, a la vez, sirviéndonos de todas aquellas opciones que nos brinda el carácter digital de la revista: flexibilidad, horizontalidad, rapidez y extensión de la comunicación.

Para tal efecto, hemos puesto todo nuestro empeño en lograr que la pluralidad lingüística no sea un escollo, sino una virtud. Entendemos y, en cierta medida compartimos, que haya un determinado número de idiomas privilegiados por su condición de lengua franca, pero no estamos de acuerdo con los usos políticos que de ellos derivan. Por lo tanto, creemos que privilegiar una o dos lenguas en un contexto como Internet, que facilita la convivencia entre varios idiomas, es un error achacable a la pereza, la falta de recursos, o una voluntad política encubierta. Es por ello que trabajamos para ofrecer todos los contenidos en tantos idiomas como nos sea posible.

Ahora sí, es momento de hablar de lo realmente importante: del esforzado trabajo que diez investigadores/as de la literatura han decidido presentar ante la comunidad (académica o no), depositando su confianza en nuestro proyecto. Otros hubo que lo pretendieron sin conseguirlo; a ellos nuestro agradecimiento e invitación a seguir trabajando en sus proyectos.

La parte monográfica, centrada en la figura de Edgar Allan Poe, está compuesta por cuatro artículos. El primero de ellos (“Poe y lo grotesco moderno”) es fruto del trabajo de un especialista del humor y lo fantástico: David Roas. En él, analiza cómo en la obra del bostoniano se produce lo grotesco, categoría en la que se da un maridaje entre lo cómico y lo macabro. En “El discurso científico en la obra de Edgar Allan Poe”, Joan Ferrús se propone fagocitar aquellos críticos que quieren ver en Poe al padre de la ciencia ficción, argumentando que su visión de la ciencia es aún muy deudora del corriente del romanticismo. En el artículo “*The Fall of the House of Usher*: Poe’s perverted perspective on the *Maimed king*”, Forrest C. Helvie estudia los usos de un mito medieval sobre la fertilidad en el célebre cuento de Poe. Por último, en “Neither Genius nor funge: Edgar Allan Poe and *Eureka*”, de G. St. John Stott, se recupera este controvertido poema para defender su condición de farsa.

En nuestra sección miscelánea contamos con seis artículos. El primero de ellos es “Poética y crítica literaria. Reflexiones en torno al concepto de narratividad en Paul Ricoeur”, donde Federico José Xamist parte de la obra del hermeneuta francés para proponer una integración de la obra literaria en la experiencia vital. En el artículo “Metaficción e intertextualidad en *Prenom: Carmen* de Jean-Luc Godard”, Carmen Pujante estudia los mecanismos intertextuales y metaficcionales en la obra del cineasta francés para proponer una visión del cine según Godard. En “La autoficción en *París no se acaba nunca* de Enrique Vila-Matas”, Alba del Pozo estudia los trasvases entre realidad, mimesis y ficción en la novela de Vila-Matas. “Montage et autres dispositifs narratifs et dramatiques dans *El astillero* de Juan Carlos Onetti”, de Marta Álvarez, se propone dilucidar las relaciones que se producen entre la realidad y el mundo fantasma, el cruce de narraciones y la ambigüedad de la voz narrativa que encontramos dentro de la novela. “El cuento es la selva”, por su parte, es una de las propuestas más dispares de las que nos han llegado a la redacción. En ella, Diego Fabián Arévalo estudia el ecosistema creado por el habla de los animales en *Los cuentos de la selva* de Horacio Quiroga. Cerrando este primer número se presenta el artículo “Autobiographie et fiction: le cas d’*Enfance* de Nathalie Sarraute”, donde Hamza Boulaghzalate se ocupa de estudiar los recursos autoficcionales en dicha obra.

Por nuestra parte, esperamos que vuestra experiencia leyendo 452°F sea gratificante y os animéis a participar en esta iniciativa. La red es el futuro para muchas cosas, quizás también para la investigación académica. Aunque, dicho sea de paso, ese futuro viene anunciándose desde hace más de una década. En 452°F queremos que, de una vez por todas, ese futuro se vuelva presente.

EDITORIAL en-

All editorials usually reveal their “dressing-up”, maybe even more when being the introduction to the first issue of a journal. In fact, it cannot be denied that the summoning of the pleasures of a first-time idea, a little naive and bragging, brings up some seduction over those who aim to present a reality which was not there before; those who, as we do today, celebrate with anyone willing to join us, the fruit of continuous effort and enthusiasm. Nevertheless, we do not want here to rejoice in the past and keep our minds going over the memories again and again; what we want is to hand in our most sincere invitation to every single one who would like to participate in this project. There is no doubt: what can be a better invitation than the proof of a first goal achieved?

Before introducing the true protagonists of this first issue, we find to be just right to let know that from Asociación 452°F, we did not only want to create a journal, but a platform for those researchers, being PhDs or in the process of becoming one, to communicate. Unfortunately, the status quo within the literary research field leaves out a large number of scholars, especially those newcomers. Thus, we wanted to build up a journal in which the proper quality requirements of academic publications are met. At the same time, we take advantage of all the options that the digital character of our platform provides us with: flexibility, horizontality, quickness, and communication expansion.

In order to achieve that, we have tried all our best to avoid the obstacles of linguistic plurality; on the contrary, we want it to be an advantage. We understand –and to a certain extent, also share- that there must be a number of languages that, for their intrinsic character of lingua franca, should be priority languages; however, we do not agree with the political manipulations that languages undergo. Therefore, it is our belief that to privilege one or two languages within a context such as the internet –precisely one that eases the coexistence among diverse languages- is a mistake that can be blamed on a certain laziness, a lack of resources, or a given political view. That is why we work to offer all the contents in as many languages as possible.

It is, at last, the moment to talk about what really matters: the hard work which ten literature researchers have decided to present to the community (academic or not), putting all their confidence on our project. There are others that tried but failed; to them there goes our appreciation, and an invitation not to give up.

The monographic section, focused on the figure of Edgar Allan Poe, is made out of four papers. The first of them –“Poe y lo grotesco moderno”- is the fruit of the work of a true specialist on both humour and the fantastic: David Roas. In it, he analyzes the way in which the grotesque –mixture of the comic and the macabre- arises in the Bostonian’s oeuvre. In “El discurso científico en la obra de Edgar Allan Poe”, Joan Ferrús pretends to face all those critics who seemed to see in Poe’s works the origins of the science fiction, and refute them by arguing that his view of science still owes a lot to Romanticism. In “*The Fall of the House of Usher*: Poe’s perverted perspective on the *Maimed king*”, Forrest C. Helvie studies the uses that Poe gives to a medieval fertility myth on his popular tale. Last, in “Neither genius nor fudge: Edgar Allan Poe and *Eureka*” from G. St. John Stott brings back this controversial poem to argue in favour of its condition of farce.

In the miscellany section we can find six articles: the first of them is “Poética y crítica literaria. Reflexiones en torno al concepto de narratividad en Paul Ricoeur”, where Federico José Xamist makes use of the French hermeneut’s work to propose an integration of the literary work into the experience of life. In the article “Metaficción e intertextualidad en *Prenom: Carmen* de Jean-Luc Godard”, Carmen Pujante studies the inter-textual and meta-fictional mechanisms found in the work of the French movie maker to propose a view of cinema according to Godard. In “La autoficción en *París no se acaba nunca* de Enrique Vila-Matas”, Alba del Pozo goes upon the backs and forth between reality, mimesis and fiction in the novel by Vila-Matas. “Montage et autres dispositifs narratifs et dramatiques dans *El astillero* de Juan Carlos Onetti”, by Marta Álvarez, tries to clarify the relationships which originate between reality and the ghost world, the crossings of narratives and the ambiguity of the narrative voice within the novel. “El cuento es la selva”, on the other side, is one of the most original proposals to have arrived in this first issue’s occasion. In it, Diego Fabián Arévalo analyzes the environment created by animal-talk in *Los cuentos de la selva* by Horacio Quiroga. Closing up this first issue we offer you the paper “Autobiographie et fiction: le cas d’*Enfance de Natalie Sarraute*”, in which Hamza Boulaghzalate occupies himself in studying the auto-fictional resources in that piece of work.

From our part that is all. We hope you enjoy yourselves reading 452°F and hope you will be part of our project as well. The Net is the future in many fields; maybe it is so too for scholar research. Although that future has been announced from many years on now, from 452°F we want it to become present once and for all.

EDITORIAL ca-

Tot editorial té un punt d'impostura, i potser encara més quan es tracta del que presenta el primer número d'una revista. De fet, no es pot negar que la invocació als plaers de la idea primerenca, una mica ingenu i fanfarrons, exerceix certa seducció sobre aquells que es proposen presentar una realitat que abans no hi era; aquells que, com nosaltres avui, celebren amb tot aquell que ho desitgi el fruit d'un esforç i un entusiasme continu. Emperò, no ens volem embadalir amb el record; allò que desitgem és presentar la nostra invitació més amable a tot aquell que vulgui ser partícip del nostre projecte. Sens dubte, quina invitació pot ser millor que la mostra d'un primer objectiu assolit?

Abans de presentar als verdaders protagonistes d'aquest primer número, creiem convenient mencionar que des de l'Associació 452°F no hem volgut crear tan sols una revista, sinó una plataforma de comunicació entre estudiosos de la literatura, ja siguin aquests doctors o investigadors en formació. Lamentablement, el statu quo de la investigació literària exclou un gran número d'estudiosos, especialment si aquests són novells. Així doncs, hem volgut conformar una revista que conjumini els requisits formals i de qualitat que es demanen a qualsevol tipus de comunicació però, a la vegada, emprant totes aquelles opcions que ens brinda el caràcter digital de la revista: flexibilitat, horitzontalitat, rapidesa i extensió de la comunicació.

Per tant, hem estat obstinats en aconseguir que la pluralitat lingüística no fos un escull, sinó una virtut. Entenem i, en certa mesura compartim, que hi hagin un determinat número d'idiomes privilegiats per la seva condició de llengua franca, però no estem d'acord amb els usos polítics que d'elles deriven. Per tant, creiem que privilegiar una o dos llengües en un context com Internet, que facilita la convivència entre diversos idiomes, és un error atribuïble a la peresa, la manca de recursos, o una voluntat política encoberta. És per aquestes raons que treballem per oferir tots els continguts en tants idiomes con ens sigui possible.

Ara sí, és el moment de parlar d'allò realment important: l'esforçat treball que deu investigadors/es de la literatura han decidit presentar davant la comunitat (acadèmica o no), tot depositant la seva confiança en el nostre projecte. D'altres ho han intentat sense aconseguir-ho; a ells els hi volem transmetre el nostre agraiement així com una invitació a seguir treballant en els seus projectes.

La part monogràfica, centrada en la figura d'Edgar Allan Poe, està composta per quatre articles. El primer d'ells ("Poe y lo grotesco moderno") és fruit del treball d'un especialista de l'humor i el fantàstic: David Roas. A l'article analitza com en l'obra del bostonià es produeix el grotesc, una categoria on es mariden el còmic i el macabre. A "El discurso científico en la obra de Edgar Allan Poe", Joan Ferrús es proposa fagocitar aquells crítics que volen veure en Poe al pare de la ciència ficció, bo i argumentat que la seva visió de la ciència és encara deutora del Romanticisme. A l'article "*The Fall of the House of Usher: Poe's perverted perspective on the Maimed king*", Forrest C. Helvie estudia els usos d'un mite medieval sobre la fertilitat al célebre conte de Poe. Per acabar, a "Neither Genius Nor Funge: Edgar Allan Poe and *Eureka*", de G. St. John Stott, es recupera aquest controvertit poema per defensar la seva condició de farsa.

Dins la nostra secció miscel·lània comptem amb sis articles. Els primer d'ells és "Poética y crítica literaria. Reflexiones en torno al concepto de narratividad en Paul Ricoeur", on Federico José Xamist parteix de l'obra de l'hermeneuta francès per proposar una integració de l'obra literària dins l'experiència vital. A l'article "Metaficción e intertextualidad en *Prenom: Carmen* de Jean-Luc Godard", Carmen Pujante estudia els mecanismes intertextuals emprats a l'obra del cineasta francès per proposar una visió del cinema segons Godard. A "La autoficción en *París no se acaba nunca* de Enrique Vila-Matas", Alba del Pozo estudia els transvasaments entre realitat, mimesi i ficció a la novel·la de Vila-Matas. "Montage et autres dispositifs narratifs et dramatiques dans *El astillero* de Juan Carlos Onetti", de Marta Álvarez, es proposa dilucidar les relacions que es produeixen entre la realitat i el món fantasma, el creuament de narracions i l'ambigüïtat de la veu narrativa que ens trobem dins la novel·la. "El cuento es la selva", per la seva part, és una de les propostes més disperses de les que ens han arribat a la redacció. En aquest article Diego Fabián Arévalo estudia l'ecosistema creat per la parla dels animals a *Los cuentos de la selva* d'Horacio Quiroga. I tancant aquest primer número es presenta l'article "Autobiographie et fiction: le cas d'*Enfance* de Nathalie Sarraute", on Hamza Boulaghzalate s'ocupa d'estudiar els recursos autoficcionals de l'obra esmentada.

Per la nostra part, esperem que la vostra experiència llegint 452ºF sigui gratificant i us animeu a participar en aquesta iniciativa. La xarxa és el futur per a moltes coses, potser també per la investigació acadèmica. Encara que, tot sigui dit, aquest futur està essent anunciat des de fa més d'una dècada. A 452ºF volem que, d'una vegada per totes, aquest futur es converteixi en present.

EDITORIALA eu-

Editorial guztiekin dute itxurakeria puntu bat. Areago, aldizkari baten lehen alea aurkezten denean. Ezin da ukatu berritasun horrek, lehen ez zegoen errealityatik bat aurkeztea, plazerra sortzen diola, guri bezala, esfortzuz eta ilusioz lortutakoaren emaitza ospatzeko duenari. Baino ez dugu oriomenean liluratuta geratu nahi, gure proiektuan parte hartzeko gonbidapena luzatu nahi dugu. Eta ba ote da gonbidapen hoberik lortutako lehen helburua aurkeztea baino?

Ale honetako benetako protagonistak aurkeztu aurretik, 452°F Elkartetik adierazi nahi genuke ez dugula soilik aldizkari bat sortu nahi izan, euskarri bat baizik literatura ikerle guztiengatik, doktoreek izan edo prestatzen ari diren ikertzaileak izan. Zoritzarrez, literatura ikerketaren egungo egoeran baztertuta geratzen dira ikerle asko, batez ere hasiberriak badira. Horregatik, aldizkari bat sortu nahi izan dugu, aldi berean kalitatea bermatzeko baldintzak beteko dituena eta digitala izateak dakartzan aukerak baliatuko dituena: malgutasuna, horizontaltasuna, azkartasuna eta argitalpenaren luzera.

Ahalegin handia egin dugu hizkuntza aniztasuna bertute izan dadin, eragozpena izan beharrean. Neurri batean onartzen dugu hizkuntza pribilegiatu batzuk, lingua franca batzuk izatea, baina ez gaude ados horien erabilera politikoarekin. Internetek hainbat hizkuntzaren bizikidetza errazten du, eta beraz, uste dugu sarean hizkuntza bat edo bi pribilegiatzea akatsa dela; alferkeria, baliabide gabezia edota borondate politikorik eza. Horregatik, edukiak ahal bezainbat hizkuntzatan eskaini ahal izateko ari gara lanean.

Orain bai, garrantzitsuenaz hitz egiteko unea da: gure proiektuan konfiantza jarri duten hamar literatura ikerleen lanaz. Beste batzuk ere parte hartu nahi izan zuten eta bidean geratu dira; haiei gure eskerrik beroena adierazi nahi diegu, eta euren proiektoetan lanean jarraitzeko animoak eman.

Monografikoan Edgar Allan Poer buruzkoa da, eta lau artikuluz dago osatua. Lehena, "Poe y lo grotesco moderno", umorean eta fantastikoan aditua den David Roasen lana da. Groteskoan aztertzen du bostondarraren obran: komikotasunaren eta makabroaren bat egitea. "El discurso científico en la obra de Edgar Allan Poe" artikuluan, Joan Ferrusek Poerengen zientzia fikzioaren aita ikusi nahi duten kritikoak fagozitatzea du helburu, argudiatuaz Poeren zientzia ikuspegiak asko zor diola erromantizismoaren korronteari. "The Fall of the House of Usher: Poe's perverted perspective on the Maimed king" artikuluan, Forrest C. Helviek ugalkortasunari buruzko Erdi Aroko mito baten erabilera aztertzen du Poeren ipuin ezagunean. Azkenik, G. St. John Stott-en "Neither Genius nor funge: Edgar Allan Poe and *Eureka*" lanean, poema polemikoa ikertzen da, iruzurra dela defendatzeko.

Miszelanean berriz, sei artikulu ditugu. Lehena "Poética y crítica literaria. Reflexiones en torno al concepto de narratividad en Paul Ricoeur" da. Federico Jose Xamist hermeneuta frantziarraren obratik abiatzen da, literaturaren integrazioa proposatzeko bizi-esperientzian. "Metaficción e intertextualidad en *Prenom: Carmen* de Jean-Luc Godard" artikuluan, Carmen Pujantek metafikzioa eta intertestualitatea aztertzen ditu zinemagile frantziarraren obran, Godarden zinema ikuspegia proposatzeko. "La autoficción en París no se acaba nunca de Enrique Vila-Matas" lanean, Alba del Pozok Vila-Matasen nobelako jokoak aztertzen ditu, errealtitatearen, mimesiaren eta fikzioaren artean. Marta Alvarezen "Montage et autres dispositifs narratifs et dramatiques dans *El astillero* de Juan Carlos Onetti" artikuluan, errealtitatearen eta mundu fantasmaren arteko erlazioak aztertzen dira, narrazioen gurutzatzea eta ahots narratiboaren anbiguotasuna nobelan. "El cuento es la selva" berriz, erredakziora heldu zaigun proposamenik ezberdinak eta ezberdinak da. Diego Fabian Arevalok Horacio Quirogaren *Los cuentos de la selva* liburuko animalien hizkerak sortzen duen ekosistema aztertzen du. Lehen alea ixteko, "Autobiographie et fiction: le cas d'*Enfance* de Nathalie Sarraute" artikulua dugu. Hamza Boulaghzalatek obra horretako baliabide autofikzionalak ikertzen ditu.

Gure aldetik, 452°F aldizkaria irakurtzen gozatzea espero dugu, eta aurrerantzean ekimen honetan parte hartzea. Sarea etorkizuna da zentzu askotan, ziur aski baita ikerketa akademikoarentzat ere, eta hamarkada bat baino gehiago da etorkizun hori iragazten dela. 452°F aldizkarian, behin betiko, etorkizun hori oraina izatea nahi dugu.

12

DAVID ROAS

Poe y lo grotesco moderno

28

JOAN FERRÚS

El discurso científico en la obra de Edgar Allan Poe

42

FORREST C. HELVIE

"The Fall of the House of Usher": Poe's Perverted Perspective on the "Maimed King"

52

G. ST. JOHN STOTT

Neither Genius nor Fudge:
Edgar Allan Poe and
Eureka

mono

66

FEDERICO JOSÉ XAMIST

Poética y crítica literaria.
Reflexiones en torno al concepto de narratividad en Paul Ricoeur

77

CARMEN PUJANTE

Metaficción e intertextualidad en *Prenom: Carmen de Jean-Luc Godard*

89

ALBA DEL POZO

La autoficción en *París no se acaba nunca* de Enrique Vila-Matas

104

MARTA ÁLVAREZ

Montage et autres dispositifs narratifs et dramatiques dans *El astillero* de Juan Carlos Onetti

121

DIEGO FABIÁN ARÉVALO

El cuento es la selva: lectura crítica-ecológica de *Los cuentos de la selva* de Horacio Quiroga

133

HAMZA BOULAGHZALATE

Autobiographie et fiction. Le cas d'*Enfance* de Nathalie Sarraute

mis